

The Holy See

PISMO PAPEŽA FRANČIŠKA BRATOM DUHOVNIKOM

Mojim bratom duhovnikom.

Dragi bratje,

spominjamo se 160-letnice smrti svetega arškega župnika, ki ga je papež Pij XI. postavil za zavetnika vseh župnikov sveta.^[1] Ob njegovem prazniku želim napisati to pismo, pa ne samo župnikom, ampak tudi vsem vam, dragi bratje duhovniki, ki ste brez hrupa »zapustili vse«, da bi delovali v vsakdanjem življenju vaših skupnosti. Vam, ki kot arški župnik delate v »strelskih jarkih«, nosite na ramenih težo dneva in vročino (prim. Mt 20,12), in izpostavljeni neštetim razmeram vanje vsak dan in ne da bi temu pripisovali preveč pomena »vtikate nos«, da bi bilo Božje ljudstvo oskrbljeno in spremljano. Obračam se na vsakega izmed vas, ki v mnogih priložnostih, na neopazno in požrtvovalno, v utrujenosti in naporu, v bolezni in žalosti, sprejemate poslanstvo kot službo Bogu in njegovemu ljudstvu, in kljub vsem težavam na poti pišete najlepše strani duhovniškega življenja.

Pred časom sem italijanskim škofom izrazil zaskrbljenost, da se na mnogih naših področjih naši duhovniki čutijo zasmehovani in »obdolženi« zaradi zločinov, ki jih niso zagrešili. Rekel sem jim, da morajo v svojem škofu najti lik starejšega brata in očeta, ki naj jih v teh težkih časih opogumi, jih spodbudi in jih podpre na poti.^[2]

Kot starejši brat in oče vam tudi jaz želim biti blizu; najprej zato, da bi se vam *zahvalil* v imenu vernega Božjega ljudstva za vse tisto, kar prejema od vas, s svoje strani pa, da bi vas *opogumil* in obnovil tiste besede, ki jih je Gospod tako nežno izgovoril na dan našega posvečenja in predstavljajo vir našega veselja: "Ne imenujem vas več služabnike ... vas sem imenoval prijatelje" (Jn 15,15).^[3]

BOLEČINA

»Dobro sem videl stisko svojega ljudstva« (2 Mz 3,7).

V zadnjem času smo lahko bolj jasno slišali krik, pogosto tih in prisiljen v tišino, naših bratov, ki so bili s strani posvečenih služabnikov žrtve zlorabe oblasti, vesti in spolnosti. Nedvomno je to čas trpljenja v življenju žrtev, ki so doživele različne oblike zlorabe, pa tudi za njihove družine in za celotno Božje ljudstvo.

Kot veste, smo močno vpeti v uresničevanje reform, ki so potrebne, da bi pri korenini dali spodbudo kulturi, ki bo temeljila na pastoralni skrbi, tako da nekulturi zlorabe ne bo uspelo najti prostora, da bi se razvila in še manj, da bi se uveljavila. Ne gre za lahko nalogo in kratkoročno zahteva prizadevanje vseh. Če se je v preteklosti opuščanje lahko spremenilo v neko obliko odgovora, danes hočemo, da spreobrnjenje, preglednost, iskrenost in solidarnost z žrtvami postanejo naš način ustvarjanja zgodovine in nam pomagajo, da bomo bolj pozorni do vsakega človeškega trpljenja.^[4]

Tudi ta bolečina duhovnikom ni nepoznana. To sem lahko ugotovil ob različnih pastoralnih obiskih, tako v moji škofiji kot v drugih, kjer sem imel priložnost za srečanja in osebne pogovore z duhovniki. Mnogi med njimi so mi izrazili svoje ogorčenje zaradi tega, kar se je zgodilo, pa tudi neke vrste nemoč, kajti onkraj »predanega truda so doživeli škodo, ki jo je povzročil sum in postavljanje pod vprašaj, ki je lahko v nekatere ali v mnoge vneslo dvom, strah in nezaupanje«.^[5] V številnih pismih duhovniki delijo isto občutje. Po drugi strani je v tolažbo, ko naletimo na pastirje, ki se zganejo, iščejo besede in poti upanja, ko vidijo in spoznajo trpljenje žrtev in Božjega ljudstva.

Ne da bi zanikali ali ne priznavali škodo, ki so jo povzročili nekateri naši bratje, bi bilo krivično, če ne bi prepoznali tolikih duhovnikov, ki stalno in neokrnjeno darujejo vse, kar so in kar imajo, v dobro drugih (prim. 2 Kor 12,15), in nadaljujejo z duhovnim očetovstvom, ki zna jokati s tistimi, ki jočejo; nešteti duhovniki svoje življenje spreminjajo v delo usmiljenja na področjih ali v razmerah, ki so pogosto negostoljubna, oddaljena ali zapuščena in to tudi tako, da tvegajo svoje življenje. Priznavam in se vam zahvaljujem za vaš pogumen in nenehen zgled, ki nam v trenutkih razburkanosti, sramu in bolečine kaže, kako vi še naprej z veseljem tvegate za evangelij.^[6]

Prepričan sem, da nas bodo v meri naše zvestobe Božji volji, časi cerkvenega očiščenja, ki jih doživljamo, naredili bolj vesele in preproste, v neki ne preveč oddaljeni prihodnosti pa bodo zelo rodovitni. »Ne izgublajmo poguma! Gospod očišča svojo Nevesto in nas vse spreobrača k sebi. Daje nam doživljati preizkušnjo, da bi razumeli, da smo brez njega prah. Rešuje nas hinavščine, duhovnosti videza. Diha svojega Duha, da bi povrnil lepoto svoji Nevesti, ki je bila zasačena v očitnem prešuštvu. Dobro nam bo delo, če bomo danes prebrali 16. poglavje Ezekielja. To je zgodba Cerkev. To je moja zgodba, lahko reče vsak izmed nas. In navsezadnje, skozi vso sramoto, boš še naprej pastir. Naše ponižno kesanje, ki ostaja tiho med solzami pred pošastnostjo

greha in neizmerljivo veličino Božjega odpuščanja, to ponižno kesanje je začetek naše svetosti.«^[7]

HVALEŽNOST

»Zaradi tega se ne neham zahvaljevati za vas« (Ef 1,16).

Bolj kot naša izbira je poklic odgovor na Gospodov zastonjski klic. Lepo se je nenehno vračati k tistim evangelijskim odlomkom, ki prikazujejo Jezusa, ki moli, izbira in kliče, »da bi bili z njim in da bi jih pošiljal oznanjat« (Mr 3,14).

Tukaj bi rad omenil velikega učitelja duhovniškega življenja v moji rojstni deželi Lucia Gero, ki je skupini duhovnikov, ko jim je govoril v času velikih preizkušenj v Latinski Ameriki, dejal: »Vedno, zlasti pa v preizkušnjah se moramo vračati k tistim svetlim trenutkom, v katerih smo doživljali Gospodov klic, naj vse svoje življenje posvetimo služenju njemu.« To je tisto, čemur rad rečem »deuteronomični spomin poklicanosti«, ki nam omogoči, da se vračamo »na tisto žarečo točko, na kateri se me je Božja milost dotaknila na začetku poti. Iz te iskre lahko prižigam ogenj za danes, za vsak dan, in nosim toploto in luč svojim bratom in sestrām. Iz te iskre se vžiga ponižno veselje, veselje, ki ne rani bolečine in obupa, dobro in blago veselje.«^[8]

Nekega dne smo izgovorili »da«, ki je rojen in je rasel v naročju krščanske skupnosti po zaslugi tistih svetnikov »za sosednjimi vrati«,^[9] ki so nam s preprosto vero pokazali, kako se spleča dati vse za Gospoda in za njegovo Kraljestvo. »Da«, katerega doseg je imel in bo imel nesluteno presežnost; velikokrat si ne bomo mogli predstavljati vsega dobrega, ki ga je bil in ga je sposoben ustvariti. Lepo je, kadar starega duhovnika obdajajo in obiskujejo tisti otroci – sedaj odrasli – ki jih je na začetku krstil, in mu hvaležno predstavljajo svoje družine. Tam smo odkrili, da smo bili maziljeni, da bi mazilili, in Božje maziljenje nikdar ne razočara; z apostolom pravim: »Zaradi tega se ne neham zahvaljevati za vas« (Ef 1,16) in za vse dobro, ki ste ga storili.

V trenutkih težav in krhkosti, kakor tudi v trenutkih slabosti, v katerih se pokažejo naše omejenosti, ko je najhujša od vseh skušnjav tista, da bi premlevali obup^[10], ko bi trgali pogled, razum in srce; v takih trenutkih je pomembno – drznil bi si celo reči ključno – ne samo, da ne izgubimo spomina, polnega hvaležnosti, za Gospodov mimohod v našem življenju, spomin na njegov usmiljeni pogled, ki nas je povabil, naj se zastavimo zanj in za njegovo ljudstvo, ampak moramo imeti tudi pogum, da ga uresničimo in s psalmistom uspemo sestaviti svojo lastno hvalnico, ker je »njegovo usmiljenje večno« (Prim. Ps 135).

Hvaležnost je vedno »močno orožje«. Samo če smo spodobni občudovati in se konkretno zahvaljevati za vsa dejanja ljubezni, velikodušnosti, solidarnosti in zaupanja, kakor tudi odpuščanja, potrpežljivosti, prenašanja in sočutja, ki smo jih bili deležni, bomo Duhu dopustili, da nam da tisti sveži zrak, ki je sposoben obnoviti (in ne zakrpati) naše življenje in poslanstvo.

Pustimo, da ugotovitev vsega dobrega, ki smo ga prejeli – kakor je bilo s Petrom v jutru »čudežnega ribolova« - prebudi našo sposobnost čudenja in zahvaljevanja, tako da bomo rekli: »Pojdi od mene, Gospod, ker sem grešen človek« (Lk 5,8) in bomo z njegovih ustnic še enkrat slišali njegov klic: »Ne bolj se! Odslej boš ljudi lovil« (Lk 5,10); kajti »njegovo usmiljenje je večno« (prim. Ps 135).

Bratje, hvala vam za vašo zvestobo sprejetim obveznostim. V družbi in v kulturi, ki je »plinastost« spremenila v vrednoto, je resnično pomembno, da obstajajo ljudje, ki se zastavijo in skušajo prevzeti obveznosti, ki zahtevajo vse življenje. V bistvu pravimo, da še vedno verujemo v Boga, ki ni nikoli prelomil svoje zaveze, čeprav smo jo mi nešteto krat prelomili. To nas vabi, da slavimo zvestobo Boga, ki ne neha zaupati, verjeti in staviti na nas kljub našim omejitvam in grehom, in nas vabi, naj delamo enako. V zavedanju, da zaklad nosimo v lončenih posodah (prim. 2 Kor 4,7), vemo, da se Gospod kaže kot zmagovalec v slabotnosti (prim. 2 Kor 12,9), da nas ne neha podpirati in nas klicati, ko nam daje stoterno (prim. Mr 10,29-30), kajti »njegovo usmiljenje je večno«.

Hvala vam za veselje, s katerim ste znali darovati svoje življenje in pokazali srce, ki je v teku let bilo in se borilo za to, da ne bi postalo ozko in zagrenjeno, pač pa bi ga nasprotno vsak dan razširjala ljubezen do Boga in do njegovega ljudstva; srce, ki ga čas, tako kakor dobro vino, ni zagrenil, ampak mu je dal vedno bolj izbrano kakovost; kajti »njegovo usmiljenje je večno«.

Hvala vam, ker skušate okrepiti bratske in prijateljske vezi znotraj prezbiterija in s svojim škofom, ko drug drugega podpirate in skrbite za tistega, ki je bolan, iščete tistega, ki se je osamil; ko opogumljate priletnega in se od njega učite modrosti, ko med seboj delite dobrine in se znate skupaj smejati in jokati...; kako pomembni so takšni trenutki! In celo, ko ste ostajali stanovitni in vztrajni, ko ste morali prevzeti težavno poslanstvo ali spodbuditi brata, da je sprejel svoje odgovornosti; kajti »njegovo usmiljenje je večno«.

Hvala vam za pričevanje vztrajnosti in »stanovitnosti« (*hypomoné*) v pastoralni vnemi, ki nas, gnane od pastirjeve paresije^[11], vodi, da se borimo z Gospodom v molitvi, tako kakor Mojzes v svoji pogumni, pa tudi tvegani prošnji za ljudstvo (prim. 4 Mz 14,13-19; 2 Mz 32,30-32; 5 Mz 9,18-21); kajti »njegovo usmiljenje je večno«.

Hvala vam, ker vsak dan obhajate sveto mašo in z usmiljenjem pasete v zakramentu sprave, brez rigorizmov in laksizmov; ko prevzimate odgovornost za ljudi in jih spremljate na poti spreobrnjenja proti novemu življenju, ki ga Gospod daje vsem nam. Vemo, da se po stopnicah usmiljenja lahko spustimo vse do najnižje točke človekovega stanja – vključno s krhkostjo in grehom – in se povzpnejo do najvišje točke božanske popolnosti. »Bodite usmiljeni, kakor je usmiljen vaš Oče«^[12] in tako »biti sposobni ogreti srca ljudi, hoditi z njimi v noči, znati se pogovarjati z njimi in tudi sestopiti v njihovo noč, v njihovo temo, ne da bi se izgubili«^[13]; kajti »njegovo usmiljenje je večno«.

Hvala vam, ker mazilite in goreče vsem oznanjate Jezusov evangelij v »ugodnih in neugodnih okoliščinah« (prim. 2 Tim 4,2), preiskujejo srce svoje skupnosti, »da bi videli, kje je hrepenenje po Bogu živo in goreče, in kje je bil ta prvotno ljubeči pogovor zadušen in ni mogel obroditi sadu«^[14]; kajti »njegovo usmiljenje je večno«.

Hvala vam za vse tiste trenutke, ko ste dovolili, da vas je pretreslo v vaši notranjosti, in ste sprejeli tiste, ki so padli, zdravili njihove rane, njihovim srcem dali toplino ter pokazali nežnost in sočutje, kakor Samarijan v priliki (prim. Lk 10,25-37). Nič ni tako nujnega kot naslednje: bližina, biti blizu mesu trpečega brata. Kako dobro dene zgled duhovnika, ki se približa ranam svojih bratov in ne gre proč!^[15] To je odsev srca pastirja, ki se je naučil duhovnega veselja, da se čuti eno s svojim ljudstvom;^[16] ki ne pozablja, da je izšel iz njega in da bo samo tako, da mu bo služil, našel in mogel pojasniti svojo bolj čisto in polno istovetnost, ki mu omogoča, da razvije strog in preprost način življenja, ne da bi sprejemal privilegije, ki nimajo okusa po evangeliju; kajti »njegovo usmiljenje je večno«.

Zahvaljujmo se tudi za svetost vernega Božjega ljudstva, ki smo ga povabljeni pasti in preko katerega Gospod pase in skrbi tudi za nas z darom, da lahko občudujemo to ljudstvo: »starše, ki s tolikšno ljubeznijo vzgajajo svoje otroke, može in žene, ki z delom skrbijo za kruh svoji družini, bolnike, ostarele redovnice, ki se ne nehajo smejati. V tej stanovitnosti, da nadaljujejo iz dneva v dan, vidim svetost bojujoče se Cerkve.«^[17] Zahvalimo se vsakemu izmed njih in pustimo, da nam njihovo pričevanje pomaga in nas opogumi; kajti »njegovo usmiljenje je večno.«

POGUM

»Moja želja je, da bi se čutili opogumljeni« (prim. Kol 2,2).

Moja druga velika želja je, ko postajam odmev besed sv. Pavla, da bi vas spremljal pri prenovi našega duhovniškega poguma, ki je predvsem sad delovanja Svetega Duha v naših življenjih. Zaradi bolečih izkušenj vsi potrebujemo tolažbo in spodbudo. Poslanstvo, h kateremu smo bili poklicani, ne vključuje imunosti za trpljenje, za bolečino in celo za nerazumevanje;^[18] nasprotno, od nas zahteva, da se z njimi soočimo in jih sprejmemo, da pustimo, da jih Gospod spremeni in nas bolj oblikuje po sebi. »V bistvu pomanjkanje iskrenega, trpečega in v molitvi izprošenega priznanja naših meja preprečuje, da bi bila Božja milost v nas uspešnejša, kajti ne damo ji prostora, da bi izzvala tisto možno dobro, ki se vključuje v iskreno in realno pot rasti.«^[19]

Dober »test« za ugotovitev, kje se nahaja naše srce pastirja, je vprašanje, kako se spoprijemamo z bolečino. Velikokrat se lahko zgodi, da se obnašamo kot levit ali duhovnik v priliki, ki se obrneta proč in se ne zmenita za človeka, ki leži na tleh (prim. Lk 10,31-32). Drugi se približajo na slab način, intelektualizirajo, zatekajoč se v obrabljene fraze: »takšno je življenje«, »nič se ne da storiti«, s čimer dajejo prostor vdanosti v usodo in obupu; ali pa se približajo s pogledom selektivnih preferenc, s čimer povzročajo samo osamljenost in izključenost. »Kot prerok Jona v

sebi nosimo latentno skušnjava, da bi pobegnili na varno mesto, ki ima lahko veliko imen: individualizem, duhovnost, zaprtost v majhne svetove ...,«[20] ki še zdaleč ne ganejo naše notranjosti in nas nazadnje oddaljijo od lastnih ran, od ran drugih in torej tudi od Jezusovih ran.[21]

V istem duhu bi rad poudaril drugo subtilno in nevarno držo, ki je, kakor je rad dejal Bernanos, »hudičev najdragocenejši eliksir«[22] in najbolj škodljiv za nas, ki želimo služiti Gospodu, ker se je malodušnost, osirotelost in vodi v obup.[23] Razočarani nad resničnostjo, nad Cerkvijo in nas samimi seboj lahko doživljamo skušnjava, da bi se oklenili *sladkobne otopelosti*, ki so jo vzhodni očetje imenovali ἀκηδία (akedia). Kardinal Tomáš Špidlík je dejal: »Če nas prevzame žalost nad življenjem kot takim, nad družbo drugih ljudi, nad dejstvom, da smo sami, tedaj gre vedno za neko pomanjkanje vere v Božjo previdnost in v njegovo delo. Žalost ohromi pogum, da bi nadaljevali z delom, z molitvijo, naše bližnje nam naredi antipatične. Meniški avtorji, ki tej pregrehi namenjajo dolge opise, jo imenujejo za najhujšega sovražnika duhovnega življenja.«[24]

Poznamo žalost, ki vodi v privajenost in postopoma pripelje v naturalizacijo zla in krivice s slabotnim šepetom o tem, da »je bilo vedno tako«. Žalost, ki naredi nerodovitne vse poskuse po spremembi in spreobrnjenju, širi pa zamer in sovražnost. »To ni izbira dostojnega in polnega življenja. Bog nam tega ne želi. To ni življenje v Duhu, ki priteka iz srca vstalega Kristusa,«[25] za katero smo bili poklicani. Bratje, kadar ta *sladkobna otopelost* grozi, da se bo polastila našega življenja ali življenja naše skupnosti, se ne prestrašimo, ne bodimo zaskrbljeni, ampak z vso odločnostjo prosimo in povabimo druge, da prosijo Duha, naj nas »prebudi, naj da pospešek naši zaspanosti, naj nas osvobodi lenobe! Zavrzimo nedelavnost, odprimo oči in ušesa, zlasti pa srce; dovolimo, da nas premakne to, kar se dogaja okoli nas ter klic žive in dejavne besede Vstalega.«[26]

Dovolite mi, da ponovim: vsi potrebujemo v težkih časih tolažbo in moč Boga in bratov. Vsi potrebujemo iskrene besede sv. Pavla njegovim skupnostim: »Zato vas prosim, da ne postanete malodušni ob stiskah, ki jih trpim za vas« (Ef 3,13); »Moja želja je, da bi bili potolaženi v svojih srcih« (prim. Kol 2,2) in bi tako lahko izpolnili poslanstvo, ki nam ga Gospod vsako jutro daje: prenašati »veliko veselje, ki bo za vse ljudstvo.« (Lk 2,10). Toda ne kot teorijo ali razumsko ali moralno spoznanje tega, kar bi moralo biti, ampak kot ljudje, ki so bili pogreznjeni v bolečino in jih je Gospod spremenil in preoblikoval, in zato lahko kot Job vzkliknejo: »Z ušesom sem slišal o tebi, a zdaj te je videlo moje oko« (42,5). Brez te osnovne izkušnje nas bodo vsi naši naporji vodili na pot nezadovoljstva in skepse.

V svojem življenju smo lahko zrl, kako »se z Jezusom Kristusom vedno rojeva in preraja življenje.«[27] Čeprav je v tej izkušnji več stopenj, vemo, da nam onkraj naših krhkosti in grehov Bog »dovoli, da dvignemo glavo in začnemo znova, z nežnostjo, ki nas nikoli ne razočara in ki nam more vedno vrniti veselje.«[28] To veselje se ne rojeva iz naporov naše volje ali razuma, ampak iz zaupanja, da vemo, da Jezusove besede Petru še vedno delujejo: ko boš »prerešetan«, ne pozabi, da sem jaz sam »molil zate, da ne opeša tvoja vera« (Lk 22,32). Jezus je prvi, ki moli in

se bori zate in zame. Vabi naju, naj v polnosti vstopiva v njegovo molitev. Lahko pridejo celo trenutki, ko se moramo potopiti »v molitev Getsemanija, najbolj človeško in dramatično vseh Jezusovih molitev (...). V njej je prošnja, žalost, muka, skorajda zmedenost (Mr 14,33).« [29]

Vemo, da ni lahko stati pred Gospodom in pustiti, da njegov pogled preleti naše življenje, ozdravlja naše ranjeno srce in umije naše noge, prepojene z posvetnostjo, ki se jih je prijela na poti in nam preprečuje, da bi hodili. V molitvi doživljamo svojo blagoslovljeno krhkost, ki nas spominja, da smo učenci, potrebni Gospodove pomoči, in nas osvobaja prometejske težnje »tistih, ki se navsezadnje zanašajo samo na svoje moči in se počutijo vzvišene nad druge, ker izpolnjujejo določene predpise.« [30]

Bratje, Jezus bolj kot kdorkoli pozna naše napore in rezultate, kakor tudi polome in neuspehe. On je prvi, ki nam pravi: »Pridite k meni vsi, ki ste utrujeni in obteženi, in jaz vam bom dal počitek. Vzemite nase moj jarem in učite se od mene, ker sem krotak in v srcu ponižen, in našli boste počitek svojim dušam« (Mt 11,28-29).

V takšni molitvi vemo, da nismo nikdar sami. Pastirjeva molitev je molitev, v kateri prebiva Duh, »ki vpije: Aba, Oče!« (Gal 4,6) ali pa ljudstvo, ki mu je bilo zaupano. Naše poslanstvo in identiteta dobivata luč iz te dvojne povezanosti.

Pastirjeva molitev se hrani in uteleša v srcu Božjega ljudstva. Nosi znamenja ran in radosti njegovih ljudi, ki jih v tišini predstavlja pred Gospodom, da bi bili maziljeni z darom Svetega Duha. Pastirjevo upanje zaupa in se bori, da bi Gospod ozdravil našo osebno krhkost in krhkost skupnosti. Ne spreglejmo pa dejstva, da se pastirjevo srce ravno v molitvi Božjega ljudstva uteleša in najdeva svoje mesto. To nas osvobaja, da bi iskali ali hoteli lahke, hitre in vnaprej pripravljene odgovore, in dovolimo Gospodu, da je on tisti (ne pa naši recepti in prioritete), ki nam pokaže pot upanja. Ne spreglejmo, da je v najtežjih trenutkih prvotne skupnosti, kot beremo v Apostolskih delih, molitev postala pravi protagonist.

Bratje, priznavajmo svojo krhkost, da; a dovolimo, da jo Jezus spremeni in nas neprestano usmerja v poslanstvo. Ne izgubimo veselja počutiti se kot »ovce« ter vedeti, da je on naš Gospod in Pastir.

Za ohranjanje pogumnega srca je nuno, da ne zanemarjamo dveh sestavnih vezi naše identitete: prva, z Jezusom. Kadarkoli se odvežemo od Jezusa ali zanemarimo svoj odnos z Njim, se naša vnema postopoma posuši in naše svetilke ostanejo brez olja, da bi lahko osvetljevale življenje (prim. Mt 25,1-13). »Ostanite v meni in jaz v vas. Kakor mladika ne more sama roditi sadu, če ne ostane na trti, tako tudi vi ne, če ne ostanete v meni... brez mene ne morete storiti ničesar« (Jn 15,4-5). V tem smislu bi vas rad opogumil, da ne zanemarjate duhovnega spremljanja in imate brata, s katerim se pogovarjate, soočate, razpravljate in razločujete v polnem zaupanju ter jasnosti svojo pot; modrega brata, s katerim doživljamo, da smo učenci. Išcite ga, najдите ga in uživajte v

veselju, da se mu pustite zdraviti, spremljati in svetovati. To je nepogrešljiva pomoč, da bi mogli živeti svoje služenje kot izpolnjevanje Očetove volje (prim. Hb 10,9) in pustiti, da srce bije s tem, »kar je v Jezusu Kristusu« (Flp 2,5). Kako dobro nam denejo besede Pridigarja: »Boljše je, da sta dva kakor eden ... če namreč eden pade, ga njegov tovariš vzdigne, gorje pa enemu, če pade, ker ni drugega, da bi ga vzdignil« (4,9-10).

Druga sestavna vez: pomnožite in negujte vezi s svojimi ljudmi. Ne izolirajte se od vaših ljudi in od duhovnikov ali od skupnosti. Še manj se zapirajte v ozke in elitistične skupine. Na koncu to zaduši in zastrupi duha. Pogumno služenje je vedno služenje, ki gre ven; »iti ven« nas vodi k temu, da »včasih hodimo spredaj, včasih v sredini in včasih zadaj: spredaj, da bi vodili skupnost; v sredini, da bi jo opogumljali in podpirali; zadaj, da bi jo držali skupaj, da nihče ne bi ostal preveč, preveč zadaj, da bi jo držali skupaj, pa še iz nekega drugega razloga: ker ima ljudstvo »nos«! Ima nos, da najde nove poti za hojo, ima »*sensus fidei*« [prim. *Lumen Gentium*, 12]. Kaj je lepšega?«^[31] Kako dobro se nam zdi, ko ga vidimo tako blizu vsem! Jezusovo darovanje na križu ni nič drugega, kot vrhunec tega evangelizacijskega sloga, ki je bil značilen za vse njegovo bivanje.

Bratje, bolečina tolikih žrtev, bolečina Božjega ljudstva kakor tudi naša bolečina, ne more biti zaman. Jezus sam vso to težo nese na križ in nas vabi, naj prenovimo svoje poslanstvo, da bi bili blizu tistim, ki trpijo, da bi brez sramu bili blizu človeškim bedam, in, zakaj ne, da bi jih doživljali kot svoje, da bi jih naredili evharistijo.^[32] Naš čas, ki ga zaznamujejo stare in nove rane, od nas zahteva, da smo tvorci odnosa in občestva, odprti, zaupljivi in v pričakovanju novosti, ki jo Božje kraljestvo želi prebuditi danes. Kraljestvo grešnikov, ki jim je bilo odpuščeno, ki so povabljeni, da pričujejo za Gospodovo vedno živo in dejavno sočutje; kajti »njegovo usmiljenje je večno.«

HVALNICA

»Moja duša poveljuje Gospoda« (Lk 1,46).

Nemogoče je govoriti o hvaležnosti in opogumljanju, ne da bi zrla Marijo. Ona, žena s prebodenim srcem (prim. Lk 2,35) nas uči hvalnico, ki more pogled odpreti za prihodnost, sedanosti pa vrniti upanje. Vse njeno življenje je bilo zgoščeno v hvalnico (prim. Lk 1,46-55); tudi mi smo povabljeni, da jo pojemo kot obljubo polnosti.

Vsakič, ko grem v neko Marijino svetišče, rad »pridobivam« čas, ko gledam in pustim, da me gleda Mati, ko prosim za otroško zaupanje, za zaupanje ubogega in preprostega, ki ve, da je tam njegova mati in da lahko prosjači za mesto v njenem naročju. In ko jo gledam, še enkrat poslušam, kot jo je slišal Indijanec Juan Diego: »Kaj je, sin moj, najmanjši od vseh? Kaj žalosti tvoje srce? Ali nisem tukaj jaz, ki mi je v čast, da sem tvoja mati?«^[33]

Gledati Marijo pomeni ponovno »verjeti v revolucionarno moč nežnosti in ljubezni. Pri njej vidimo, da ponižnost in nežnost nista kreposti slabotnih, ampak močnih, ki jim ni treba grdo ravnati z

drugimi, da bi se čutili pomembne.«[34] Če kdaj pogled začne postajati trd ali čutimo, da hoče zapeljiva moč brezčutnosti pognati korenine in si prisvojiti naše srce; če nam veselje, da se čutimo živ in neokrnjen del Božjega ljudstva, začenja biti nadležno in čutimo, da nas žene k elitistični drži... brez strahu glejmo Marijo in zapojmo njeno hvalnico.

Če kdaj čutimo skušnjava, da bi se osamili in se zaprli sami vase in v svoje načrte, da bi se zavarovali pred vedno prašnimi potmi zgodovine, ali če si tožbe, ugovori, kritike in ironija prisvojijo naše delovanje brez volje, da bi se borili, da bi čakali, da bi ljubili... glejmo Marijo, da očisti naše oči vsake »slamice«, ki bi nam lahko preprečila, da bi bili pozorni in budni za zrenje in obhajanje Kristusa, ki živi sredi svojega ljudstva. In če vidimo, da nam ne uspe hoditi naravnost, da nam je težko izpolniti sklepe o spreobrnjenju, se obrnimo nanjo in jo rotimo, kakor je to skoraj zarotniško počel veliki župnik in tudi poet moje nekdanje škofije: »Nocoj, o Gospa, je obljuba iskrena. A za vsak slučaj ne pozabi pustiti ključa zunaj.«[35] Ona »je vedno pozorna prijateljica, da ne zmanjka vina v našem življenju. Njeno srce je prebodel meč, zato razume naše stiske. Kot mati vseh je znamenje upanja za ljudstva, ki trpijo v porodnih bolečinah, dokler ne vzklije pravičnost... Kot mati hodi z nami, se bojuje za nas in neutrudno podarja bližino Božje ljubezni.«[36]

Bratje, še enkrat »se ne neham zahvaljevati za vas« (Ef 1,16) za vašo predanost in poslanstvo v prepričanju, da »Bog odstrani najbolj trde kamne, ob katerih se razbijajo upanja in pričakovanja: smrt, greh, strah, posvetnost. Človeška zgodovina se ne konča pred nagrobnim kamnom, ker danes odkriva »živi kamen« (prim. Pt 2,4): vstalega Jezusa. Kot Cerkev smo utemeljeni na njem, in tudi kadar izgubimo pogum, kadar smo v skušnjavi, da bi vse presojali na osnovi svojih neuspehov, On prihaja, da dela nove stvari.«[37]

Dovolimo, da hvaležnost zapoje hvalnico in nas še enkrat opogumi za poslanstvo maziljenja naših bratov v upanju. Da bi bili ljudje, ki s svojim življenjem pričujejo za sočutje in usmiljenje, ki nam ga lahko da samo Jezus.

Gospod Jezus naj vas blagoslovi in presveta Devica varuje. In prosim vas, ne pozabite moliti zame.

Bratsko,

Francišek

V Rimu, pri Svetem Janezu v Lateranu, 4. avgusta 2019.

Liturgični spomin svetega arškega župnika.

- [1] Prim. Apostolsko pismo *Anno lubilari* (23. aprila 1929): AAS 21 (1929), 312-313.
- [2] *Govor Italijanski škofovski konferenci* (20. maja 2019). Škofovo duhovno očetovstvo, ki ga priganja, da svojih duhovnikov ne pušča sirot, lahko srečamo ne le v sposobnosti, da ima vrata odprta za vse svoje duhovnike, ampak da jih gre iskat, da bi poskrbel zanje in jih spremljal.
- [3] Prim. Sv. Janez XXIII, Okrožnica *Sacerdotii nostri primordia* ob prvi stoletnici blaženega prehoda svetega arškega župnika (1. avgust 1959): AAS 51 (1959), 548.
- [4] Prim. *Pismo Božjemu ljudstvu* (20. avgusta 2018).
- [5] *Srečanje z duhovniki, redovniki, redovnicami, posvečenimi in bogoslovci*, Santiago del Chile (16. januarja 2018).
- [6] Prim. *Pismo Božjemu ljudstvu, ki je na poti v Čilu* (31. maja 2018).
- [7] *Srečanje z rimskimi duhovniki* (7. marca 2019).
- [8] *Homilija med velikonočno vigilio v sveti noči* (19. aprila 2014).
- [9] Apostolska spodbuda *Gaudete et exsultate*, 7.
- [10] Prim. JORGE MARIO BERGOGLIO, Pisma iz stiske, Milano, 2019, str. 18.
- [11] Prim. *Nagovor rimskim župnikom* (6. marca 2014).
- [12] Duhovne vaje za duhovnike, *Prvo premišljevanje* (2. junija 2016).
- [13] ANTONIO SPADARO, *Intervju s papežem Frančiškom*: "La Civiltà Cattolica" 3918 (19. septembra 2013), str. 462.
- [14] Apostolska spodbuda *Evangelii gaudium*, 137.
- [15] Prim. *Nagovor rimskim župnikom* (6. marca 2014).
- [16] Prim. Apostolska spodbuda *Evangelii gaudium*, 268.
- [17] Apostolska spodbuda *Gaudete et exsultate*, 7.
- [18] Prim. Apostolsko pismo *Misericordia et misera*, 13.
- [19] Apostolska spodbuda *Gaudete et exsultate*, 50.

[20] Prav tam, 134.

[21] Prim. JORGE MARIO BERGOGLIO, *Razmišljanja o upanju*, Città del Vaticano, 2013, str. 14.

[22] *Dnevnik vaškega župnika*, Pariz, 1974, str. 135; prim. Apostolska spodbuda *Evangelii gaudium*, 83.

[23] Prim. BARSANUFIO, *Epistolario*, v: VITO CUTRO – MICHAŁ TADEUSZ SZWEMIN, *Potreba po očetovstvu*, Varšava, 2018, str. 124.

[24] *Umetnost očiščevanja srca*, Rim, 1999, str. 47 .

[25] Apostolska spodbuda *Evangelii gaudium*, 2.

[26] Apostolska spodbuda *Gaudete et exsultate*, 137.

[27] Apostolska spodbuda *Evangelii gaudium*, 1.

[28] Prav tam, 3.

[29] JORGE MARIO BERGOGLIO, *Razmišljanja o upanju* , Città del Vaticano, 2013, str. 26.

[30] Apostolska spodbuda *Evangelii gaudium*, 94.

[31] *Srečanje z duhovniki, osebami posvečenega življenja in člani pastoralnih svetov*, Assisi (4. oktobra 2013).

[32] Prim. Apostolska spodbuda *Evangelii gaudium*, 268-270.

[33] Prim. *Nican Mopohua*, 107, 118, 119.

[34] Apostolska spodbuda *Evangelii gaudium*, 288.

[35] Prim. AMELIO LUIS CALORI, *Aula Fúlgida*, Buenos Aires, 1946.

[36] Apostolska spodbuda *Evangelii gaudium*, 286.

[37] *Homilija med velikonočno vigilijo* (20. aprila 2019).